

Stanko z golobčkom.

Na trati pod grmičem tam,
Sedi naš mali Stanko sam:
Tu s cvetkami naj se igra,
Da vrne mati se s polja.

Nad njim zdaj zašumi grmič,
In k njemu dol spusti se ptič:
Golobčka Stanko v njem spozna,
Saj mnogo jih ima doma.

In srce se mu vzradosti,
Ročico dvigne, govori:
„Oj pridi sem, golobček moj.
Naj malce se igram s teboj!...“

Kot da golobček bi umel,
Skakljaje k njemu je prišel —
Pri njem zdaj mirno je ostal,
Da Stanko ž njim se je igral . . .

In vas golobčki se bojé?! —
Preprosto, čisto le srce
Golobček v čislih ima vsak,
Ker on teh čednostij je znak. —

Al. Peterlin.

Šolnina.

(Spisal Glávor.)

Nu, vidite, na vse zadnje je pa le šel Koširjev Jelček v Ljubljano. Res je bilo treba mnogo oblezti materi, ali s pomočjo gospoda župnika in drugih dobrih duš je pa le šlo, in danes — danes že hodi Jelček ponosno s tistimi velikimi knjigami v »megnazijo«, kakor pravi njegova stara gospodinja.

Pred to gospodinjo ima Jelček velik strah in obilno spoštovanje. Upognjena je že od starosti in slepa na jedno oko, ali vendar vidi še izvrstno in zna držati mir in red med mladimi fantalini. Kmalu v začetku je pokazala Jelčku prostor za staro uro, kjer je tičala šibka, gladka rumena palčica. In pri tem mu je govorila tehtne besede:

»Vidiš, če ne bo vse prav, bo pel oni-le tam za uro. Ti si zdaj v latinskih šolah in zato se moraš drugače vesti in učiti, kakor si se doslej. Le glej, da ne boš sramote delal mojemu stanovanju!«

S strahom je pogledal Jelček za uro in obljubil, da se bo vedno vedel, kakor se spodobi za gimnazijca.

Seveda za to čast, da se je smel imenovati gimnazijec, se je bilo treba truditi, pošteno truditi. Jelček se je učil in pa »gulil« dan na dan tiste latinske besede. In glejte čuda! Jelčku se ni zdelo latinsko prav nič težko, in kmalu je znal sklanjati in spregati, da je bilo veselje. Ko je bil prvič vprašan v šoli, je menda znal, da se je gospod profesor kar čudil, — tako je vsaj pravil Jelček pozneje doma, rdeč od veselja.

Pa glejte spaka — nekje drugje je imel Jelček smolo, namreč v računanju, ali kakor pravijo v latinskih šolah, matematiki. Pa ni treba misliti, da morda ni bil Jelček dober računar, da morda ni niti vedel, koliko je jedenkrat jedna, da ni morda znal seštevati ali odštevati; o kaj še! Veste, tako je računal, da je nekoč neki branjevki, od katere je kupil sadja, natančno dokazal, da se je zmotila za dva krajcarja. V čudu je zaklicala

»Jejmina no! Dandanes je že vsak paglavec bolj učen kot stari ljudje! I no, saj pravim! Vsak hoče že biti gospod!«

Pa morda nejevoljni porečete: »Glej ga, kaj nam pravi in govori in kvasi! Če je res kaj znal, je moral tudi v šoli znati, pa je vèn!«

No, pa vendar ni znal.

Z velikimi koraki je prišel profesor v razred. In komaj je vstopil, že je zašumelo po šoli:

»To pa grdo gleda!«

Gospod profesor pa je stopil za kateder, mignil z roko in potegnil ključe iz žepa, da bi odprl predalček.

Ali danes se ni dal odpreti. Profesor poskuša in poskuša, ali ne more odkleniti. Nazadnje vrže ključke na mizo, da se vse strese. In zopet je šlo po šoli:

»Jezzen je!«

In vsak je sedel mirno in pazljivo, kolikor je mogel, ker v takih trenutkih se ni šaliti. Vsak izmed sedem-inšestdeset šolarčkov je imel ta čas le jedno željo:

»Bog daj, da bi razlagal!«

Ali vse te pobožne želje niso pomagale nič. Gospod profesor je hladnokrvno vzel iz žepa tisto črno knjižico in jo odprl... vsem sedem-inšestdesetim učenjakom je zastala sapa...

Težki trenotki...

»Sever!« zakliče profesor.

Učenček Sever je vzdihnil in šel pred tablo. In z njim so vzdihnili njegovi sosede in okoličanje v abecedi in hlastno so začeli listati po knjigah. Vsi pa spredaj v abecedi so se oddahnili in složnejše stegnili svoje ude po umazanih in razrezanih klopéh.

»Kaj se pravi seštevati?«

Sever si je obrisal s čela pot in pogledal v strop.

»Seštevati se pravi — — —«

»No?«

»Seštevati — — eeee — — seee — — eee — —« je vlekel in vlekel Sever.

»Dovolj!« rekel je profesor, in Sever je odšel v klop.

Učenci pa so se spogledali. Za jedno vprašanje v klop — ni kar si bodi.

In gospod profesor je danes kakor nalašč delal zoper vse postave, pravila in navade. Ne da bi šel od Severja lepo po abecedi dalje in vprašal Smukača, ki se je že dobro naučil ta čas, kaj se pravi seštevati, obrne gospod profesor liste v bilježnici in pokliče: »Košir!«

Košir! Vsi učenci so se stresli strahu, videči, da profesor skače — — — Ne, to je pa že preveč!

Ubogemu Gabrijelu Koširju pa so zašklepetali zobje. Bil je sicer dobro podkovan, ali v takem času biti vprašan, je vendar smola. Če bi se le za besedico zmotil, pa bi dobil dvojko.

Gospod profesor je pogledal Jelčka resno in hladno, da je Jelčka kar zmedel ta pogled. Potem pa je vprašal:

»Povejte mi, kaj se pravi odštevati!«

In Jelček odgovori v jedni sapi:

»Odštevati se pravi iz dveh sumandov in vsote jednega števila iskati drugega!«

Revežu se še sanjalo ni, kakšno neumnost je izrekel v svoji zmedenosti.

»Kaj?« reče profesor. Sicer je v takem slučaju pomagal učencu, ali danes je rekel samo ta strahoviti »kaj«.

Ta »kaj« je bil izgovorjen tako zateglo, tako pretéče, in pri tem je gospod profesor pogledal čez naočnike Jelčka tako pomenljivo, da je ta brž vedel, pri čem da je. Da bi popravil, se zažene še jedenkrat baš tako brezmiselno:

»Ne, ne! Odštevati se pravi, iz dveh števil in vsote dveh sumandov iskati drugo število!«

Toda gospod profesor je le hladnokrvno zaklical usodepolno besedo:

»Dovolj!« in Jelček je opravil.

Zavrtilo se mu je v glavi. Tabla, kateder in klopi so mu zaplesale pred očmi, kakor v megli je videl profesorja in komaj se je obrnil in korakal na svoj prostor.

Vsedel se je v klop in naslonil glavo na roki. Ni ne videl, ne slišal, kako so drugi sošolci hodili pred tablo in zopet nazaj. Debele solze so mu kapale na knjigo. Po glavi mu je vršala dvojka in njeni nasledki. V treh tednih bo konferenca in, če do takrat ne popravi te dvojke, ne bo oproščen šolnine in treba bo plačati dvajset goldinarjev, ako bo hotel še hoditi v šolo. In Jelček je vedel, da mati njegova nikakor ne bo mogla žrtvovati te vsote, ker nima.

(Konec prihodnjič.)

